

nexus monARC

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αγαπητέ/η μαθητή/τρια

Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό το σημείωμα στοχεύουν στην ενημέρωσή σου για τη συμμετοχή στο επιστημονικό έργο **nexus monARC** του Πανεπιστημίου Αθηνών. Διάβασε το σημείωμα προσεκτικά και κάνε όσες ερωτήσεις θεωρείς απαραίτητες.

Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή της Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το έργο **nexus monARC** είναι ένα ευρωπαϊκό συνεργατικό έργο που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού προγράμματος Horizon Europe Twinning μέσω της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 101079156, με εταίρους από πέντε χώρες (Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Νορβηγία και Σουηδία). Συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και δίνει την ευκαιρία σε μη ειδικούς να συμμετάσχουν σε επιστημονικές ερευνητικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, στόχος είναι η ανάπτυξη της ικανότητας ευρύτερων κοινωνικών ομάδων να εντοπίζουν και να αξιολογούν δεδομένα που επηρεάζουν το θαλάσσιο περιβάλλον.

Η συμμετοχή σου είναι εθελοντική, εφόσον βέβαια το επιτρέπουν και οι γονείς σου. Δεν είσαι υποχρεωμένος να παραμείνεις σε όλο το έργο. Αν αλλάξεις γνώμη, αποχωρείς ελεύθερα οποτεδήποτε.

Αν αποφασίσεις να συμμετάσχεις, ειδικοί επιστήμονες του προγράμματος (με την παρουσία καθηγητών και των γονέων σου, αν το επιθυμούν) θα σε εκπαιδεύσουν στο σχολείο σου στη χρήση απλών επιστημονικών εργαλείων, απαραίτητων για να μαζέψεις δείγματα υλικών ή/και δεδομένα επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Το υλικό που θα συλλέξουμε είναι νερό από την θάλασσα, ίζημα από τον πυθμένα και πλαστικά από τις παραλίες. Οι μετρήσεις αφορούν περιβαλλοντικές παραμέτρους του θαλασσινού νερού π.χ. θερμοκρασία, pH, περιεκτικότητα σε φυσικά χημικά συστατικά καθώς και συστατικά που σχετίζονται με την ανθρώπινη δραστηριότητα, όπως η χρήση πλαστικών.

Τα επιστημονικά εργαλεία που θα χρησιμοποιήσεις είναι απλές, εύχρηστες, ελαφριές και ασφαλείς συσκευές με κάποιους προσαρμοσμένους αισθητήρες (π.χ. θερμόμετρο, κάμερα). Θα δοθούν στους υπεύθυνους του σχολείου σου ακριβείς οδηγίες χρήσης και ορθής λειτουργίας. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να παρακολουθούμε αν αλλάζουν οι τιμές των παραμέτρων και γι' αυτό θα χρειάζονται επαναληπτικές μετρήσεις σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Η οργάνωση της συλλογής των δειγμάτων θα γίνει σε συνεργασία με υπεύθυνο του σχολείου.

Ύστερα από άδεια του υπεύθυνου του σχολείου, κατά τη διάρκεια της επιστημονικής μας εργασίας, θα πάρουμε φωτογραφίες των μαθητών που συμμετέχουν, για να κάνουμε γνωστό το έργο στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η συμμετοχή σου δεν έχει κανένα κίνδυνο, αφού θα εκπαιδευτείς κατάλληλα από ειδικούς επιστήμονες. Οι φωτογραφίες στις οποίες θα εμφανίζεσαι θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τη διάδοση του προγράμματος (συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης του Πανεπιστημίου και του έργου), ύστερα από άδεια του υπεύθυνου του σχολείου.

Παρακαλούμε, ενημέρωσε τους γονείς σου, αν θα ήθελες να συμμετάσχεις, για να σε συμπεριλάβουμε στην ομάδα μας.

Η ομάδα του **nexus monARC**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

(για τους γονείς)

Αγαπητέ γονέα

Οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό το σημείωμα στοχεύουν στην ενημέρωσή σας για τη συμμετοχή του παιδιού σας στο έργο **nexus monARC** του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αφορούν τους σκοπούς, την πορεία, τα πλεονεκτήματα, και πιθανά μειονεκτήματα που συνδέονται με το έργο.

Διαβάστε το σημείωμα προσεκτικά και απευθύνετε όσες ερωτήσεις θεωρείτε απαραίτητες.

Η παρούσα έρευνα έχει εγκριθεί από την Επιτροπή της Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Εισαγωγή - Σκοπός της έρευνας

Το έργο **nexus monARC** είναι ένα ευρωπαϊκό συνεργατικό έργο που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού προγράμματος Horizon Europe Twinning μέσω της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 101079156, με εταίρους από πέντε χώρες (Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Νορβηγία και Σουηδία). Συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και δίνει την ευκαιρία σε μη ειδικούς να συμμετάσχουν σε επιστημονικές ερευνητικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, στόχος είναι η ανάπτυξη της ικανότητας ευρύτερων κοινωνικών ομάδων να εντοπίζουν και να αξιολογούν δεδομένα που επηρεάζουν το θαλάσσιο περιβάλλον.

Στο έργο αναπτύσσονται δύο πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή στην έρευνα μη ειδικών. Η πρώτη αφορά τη συμμετοχή ενηλίκων που ασχολούνται επαγγελματικά ή ερασιτεχνικά για ψυχαγωγικούς σκοπούς με θαλάσσιες δραστηριότητες (ιστιοπλόοι, προσωπικό σκαφών) και η δεύτερη αφορά τη συμμετοχή μαθητών, όπως το παιδί σας.

Συμμετοχή- Απόσυρση

Η συμμετοχή στο έργο είναι εθελοντική.

Για τους μαθητές προϋποθέτει τη συναίνεση των γονέων (ή των νόμιμων αντιπροσώπων), εφόσον δεν αντιτίθεται ο ίδιος ο μαθητής.

Κάθε εθελοντής είναι ελεύθερος να αποσυρθεί από το έργο οποτεδήποτε, χωρίς υποχρέωση συγκεκριμένης αιτιολόγησης, ακόμη και χωρίς τη συναίνεση του γονέα. Στην περίπτωση αυτή πάντως, τα επιστημονικά δεδομένα που έχει συλλέξει, όσο συμμετείχε, παραμένουν στο έργο.

Οι εθελοντές μαθητές θα εκπαιδευτούν στο χώρο του σχολείου τους, με την παρουσία καθηγητών και γονέων (εφόσον οι τελευταίοι το επιθυμούν) από ειδικούς επιστήμονες του προγράμματος στη χρήση απλών επιστημονικών εργαλείων προκειμένου να είναι σε θέση να συλλέξουν δείγματα υλικών ή/και δεδομένα επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Η οργάνωση της συλλογής των δειγμάτων θα γίνει σε συνεργασία με υπεύθυνο του σχολείου. Οι μαθητές θα παραδώσουν τα δείγματα στους υπεύθυνους του προγράμματος ή -στην περίπτωση των δεδομένων- θα τροφοδοτήσουν οι ίδιοι σχετικές βάσεις ανοιχτής πρόσβασης.

Κατά την εκτέλεση των ερευνητικών δραστηριοτήτων, θα ληφθούν φωτογραφίες των μαθητών που συμμετέχουν, οι οποίες θα δοθούν και στους αρμόδιους του έργου, για λόγους δημόσιας ανακοίνωσης και ευρύτερης επικοινωνίας του (συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης του Πανεπιστημίου και του έργου), ύστερα από δική σας συναίνεση και άδεια του υπεύθυνου του σχολείου.

Διαδικασία Έρευνας: Εκπαίδευση, δειγματοληψία και συγκέντρωση δειγμάτων και δεδομένων

Αφού συμφωνήσετε να συμμετάσχει το παιδί σας, θα ζητήσουμε:

- 1. Να ακολουθήσει ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης** από ειδικούς επιστήμονες που θα περιλαμβάνουν βασικές γνώσεις περιβαλλοντικών ζητημάτων στο θαλάσσιο περιβάλλον, αναγκαίες γνώσεις των περιβαλλοντικών συνθηκών στις οποίες θα πραγματοποιηθεί συλλογή δειγμάτων υλικών, καθώς και των χαρακτηριστικών αυτών των υλικών και τον τρόπο χρήσης των εργαλείων δειγματοληψίας υπό την καθοδήγηση του διευθυντή του σχολείου.
 - a) Οι μαθητές θα συλλέξουν δείγματα από το θαλασσινό νερό της υδάτινης στήλης, ίζημα του πυθμένα και πλαστικά από τις παραλίες. Το υλικό αυτό δεν μπορεί να προκαλέσει βλάβη στην υγεία τους. Οι μετρήσεις που θα πραγματοποιηθούν αφορούν περιβαλλοντικές παραμέτρους του νερού της θάλασσας π.χ. θερμοκρασία, pH, περιεκτικότητα σε φυσικά χημικά συστατικά καθώς και συστατικά που σχετίζονται με την ανθρώπινη δραστηριότητα, όπως η χρήση πλαστικών. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να παρακολουθούμε με την βοήθεια των εθελοντών αλλαγές στις τιμές των παραμέτρων, γι' αυτό και θα χρειαστούν επαναληπτικές μετρήσεις σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα. Στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου, δεν θα ζητηθεί από τους συμμετέχοντες να προσεγγίσουν τοποθεσίες ή να πραγματοποιήσουν δειγματοληψίες από μέρη με περιορισμούς κολύμβησης και κατάδυσης λόγω ραδιενεργών ή τοξικών ουσιών. Μέτρα ασφαλείας για συνήθεις δειγματοληψίες (όπως χρήση γαντιών) θα εφαρμόζονται σύμφωνα με τα κατάλληλα πρωτόκολλα.
 - b) Οι μαθητές θα χρησιμοποιήσουν τα ακόλουθα εργαλεία: δειγματολήπτες νερού ή ιζήματος, φωτογραφική μηχανή. Τα επιστημονικά εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν είναι απλές, εύχρηστες, ελαφριές και ασφαλείς συσκευές με κάποιους προσαρμοσμένους αισθητήρες (π.χ. θερμόμετρο, κάμερα, Niskin bottles). Θα δοθούν στους υπεύθυνους του σχολείου ακριβείς οδηγίες χρήσης και ορθής λειτουργίας. Στις περιοχές έρευνας του έργου οι εκπαιδευτές θα είναι παρόντες κατά τις πρώτες δειγματοληψίες, ώστε να επιβεβαιώνουν την καταλληλότητα των δειγμάτων και την εξοικείωση των μαθητών με τη χρήση των εργαλείων.
- 2. Μετά τη συλλογή των δειγμάτων, να συμμετάσχει στην ανάλυσή τους**, ώστε να εξαχθούν επιστημονικά δεδομένα σύμφωνα με τους σκοπούς της μελέτης. Για τις αναλύσεις, το παιδί σας θα χρησιμοποιήσει τα εξής εργαλεία: αισθητήρες, μικροσκόπια, εργαστηριακά σκεύη, υπολογιστές. Αυτά τα εργαλεία δεν μπορούν να προκαλέσουν βλάβη στον χρήστη. Θα εφαρμόζονται τα κατάλληλα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας. Οι εκπαιδευτές θα είναι παρόντες κατά τις πρώτες αναλύσεις, ώστε να επιβεβαιώνουν την ακρίβεια των δεδομένων και εξοικείωση των μαθητών και των υπεύθυνων του σχολείου με τη χρήση των εργαλείων.
- 3. Να μεταφέρει ή να αποθηκεύσει τα δεδομένα που θα συγκεντρώσει σε ειδικές βάσεις.** Για τη χρήση αυτών των βάσεων δεδομένων, το παιδί σας θα εκπαιδευθεί επίσης από τους υπεύθυνους του προγράμματος.

Πλεονεκτήματα συμμετοχής- Αναμενόμενα οφέλη από την έρευνα

Η συμμετοχή στο έργο **nexus monARC** είναι μη αμειβόμενη. Το όφελος για το παιδί σας θα είναι η απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και η ευαισθητοποίησή του για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Πρόσθετο όφελος θα είναι η εξοικείωσή του με ερευνητικές διαδικασίες που ενδεχομένως μπορεί να αναπτύξει ένα γενικότερο ενδιαφέρον του στο μέλλον για την επιστημονική έρευνα.

Πιθανά Προβλήματα/ Δυσκολίες συμμετοχής

Η συμμετοχή του παιδιού σας δεν ενέχει οποιονδήποτε κίνδυνο για την υγεία ή για το πρόσωπό του, δεδομένου ότι θα του παρασχεθεί κατάλληλη εκπαίδευση και θα βρίσκεται συνεχώς υπό την επίβλεψη των ειδικών επιστημόνων του έργου και του υπεύθυνου του σχολείου. Οι αρμόδιοι του έργου θα λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την ασφαλή διενέργεια των δειγματοληψιών, όπως η εκπαίδευση και η διατήρηση της επικοινωνίας με τον υπεύθυνο του σχολείου.

Η προστασία των προσωπικών δεδομένων

Η συμμετοχή του παιδιού σας στο έργο **nexus monARC** έχει σχεδιασθεί στη βάση της πλήρους προστασίας των προσωπικών δεδομένων (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων ΓΚΠΔ /GDPR, εφαρμοστικός νόμος 4624/2019).

Θα σας ζητηθεί να συναινέσετε στη συλλογή και χρήση των δεδομένων του παιδιού σας, στη βάση αυτού του ενημερωτικού σημειώματος, σύμφωνα με τα παρακάτω.

Το έργο περιλαμβάνει τη συλλογή φωτογραφιών του παιδιού σας κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για τη διάδοση των αποτελεσμάτων και την ευρύτερη επικοινωνία, με την άδεια του υπεύθυνου του σχολείου. Τα δεδομένα του παιδιού σας δεν προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς ερευνητικούς ή μη, και θα απαλειφθούν με τη λήξη του έργου.

Για την προστασία των δεδομένων σας, είναι εξασφαλισμένα στο έργο ορισμένα ειδικά δικαιώματά σας στο πλαίσιο που προβλέπει ο νόμος (δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής, περιορισμού της επεξεργασίας, φορητότητας, εναντίωσης).

Ασφάλιση

Το έργο δεν προσφέρει κάποιο ειδικό είδος ασφάλισης.

Επικοινωνία

Επιστημονική Υπεύθυνη του έργου nexus monARC στο ΕΚΠΑ:

Αριάδνη Αργυράκη

Καθηγήτρια Γεωχημείας

Καθηγήτρια, Τομέας Οικονομικής Γεωλογίας και Γεωχημείας, Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, ΕΚΠΑ

e-mail: Argyraki@geol.uoa.gr

Τηλ. 210 7274 314/ 6947645609

Για θέματα προστασίας των προσωπικών σας δεδομένων, μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO) του έργου nexus monARC: Παναγιώτη Βιδάλη, e-mail: t.vidalis@bioethics.gr, τηλ. 6932481414, καθώς και με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (www.dpa.gr)

